

NORGES HØYESTERETT

Den 21. november 2005 avsa Høyesterett kjennelse i

HR-2005-01812-A, (sak nr. 2005/854), straffesak, anke,

A (advokat Berit Reiss-Andersen)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Jogeir Nogva)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Oftedal Broch**: Saken gjelder i alt vesentlig straffutmåling for forsettlig drap begått i sammenheng med forsøk på voldtekt.
- (2) Fjordane tingrett avsa 11. februar 2005 dom, der straffen ble satt til fengsel i 13 år. Domsslutningen lyder slik for så vidt gjelder straffespørsmålet:

”A, født 00.00.1962, dømmes for overtredelse av straffeloven § 233 første ledd, straffeloven § 192 første ledd bokstav a, jf. § 49, og vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. annet ledd bokstav d og tredje ledd, jf. § 22 første ledd, alt sammenholdt med straffeloven § 62 første ledd, til fengsel i 13 – tretten – år. Til fradrag i straffen utgår 143 – ethundreogførtitre – dager for utholdt varetekt, jf. straffeloven § 60.”
- (3) Overtredelsen av vegtrafikkloven § 31 første ledd gjaldt kjøring i alkoholpåvirket tilstand. Forholdet ble rettskraftig avgjort ved tingrettens dom og har ubetydelig innvirkning på straffutmålingen i saken.
- (4) Påtalemyndigheten anket over straffutmålingen. Domfelte anket over bevisvurderingen under skyldspørsmålet for så vidt gjaldt drapshandlingen og forsøk på voldtekt. Begge anker ble henvist til ankebehandling.
- (5) Også i Gulating lagmannsrett ble A funnet skyldig. Han ble dømt til fengsel i 15 år. En meddommer stemte for fengsel i 11 år. Domsslutningen lyder slik for så vidt gjelder straffespørsmålet:

”A, født 00.00.1962, dømmes for overtredelse av straffeloven § 233 første ledd, straffeloven § 192 første ledd bokstav a, jf. § 49, sammen med den rettskraftige del av

Fjordane tingretts dom av 11 februar 2005, alt sammenholdt med straffeloven § 62 første ledd, til fengsel i 15 – femten – år. Til fradrag i straffen utgår 225 – tohundreogfemogtyve – dager for utholdt varetekt, jf. straffeloven § 60.”

- (6) A har anket til Høyesterett over straffutmålingen. Det gjøres gjeldende at tingrettens straffutmåling stemmer med rettspraksis og er korrekt. Det pekes på at hensett til de handlinger domfellelsen gjelder, er voldsanvendelsen moderat, og videre at det er lagt til grunn sannsynlighetsforsett i forhold til drapet.
- (7) *Jeg er kommet til at anken ikke kan føre frem.*
- (8) Domfelte er en 42 år gammel mann i fast arbeid. Han er de siste 10 år bøtelagt to ganger i forbindelse med handlinger begått under alkoholrus. Han er ikke tidligere dømt for voldshandlinger.
- (9) Etter lagmannsrettens beskrivelse legges til grunn at domfelte lørdag 5. juni og natt til søndag 6. juni 2004 drakk betydelige mengder alkohol. Søndag morgen ved sjutiden møtte han B like utenfor Førde sentrum. Hun var 22 år gammel, sykepleiestudent og på vei til arbeid på Helsetunet i Førde. Lagmannsretten fortsetter så:

”Da tiltalte møtte B gjorde han tilnærmelser overfor henne som resulterte i at han dro eller puffet henne inn i buskaset like ved veien. Han forsøkte å tiltvinge seg seksuell omgang. Han har kysset henne, befølt henne og trakk ned truse og bukse, men hun gjorde motstand. I denne forbindelse holdt han hendene rundt halsen på henne og klemte til slik at hun ble kvalt. Etter at hun var død, forsøkte han å få klærne hennes på plass igjen. ...

Ut fra det bevismateriale som er forelagt lagmannsretten og den sakkyndige, professor Morilds forklaring, legges til grunn at det har vært en kamp mellom tiltalte og fornærmede mens de lå nede. Tiltalte lå eller satt på skrevs over fornærmede. Selve grepet rundt halsen kan ha hatt en varighet av 15 –30 sekunder, men forut for dette har kampen foregått en stund. Fornærmede har i denne perioden vært ved bevissthet og vært klar over at hun ble forsøkt voldtatt, samt at grepet rundt halsen som førte til døden i alle fall i en kort periode har medført dødsangst. Under kampen med tiltalte har hun flere ganger blitt slått i hodet eller fått dunket hode i bakken. Hodet har flere merker etter slik skade.”

- (10) Lagmannsretten har karakterisert drapet som et seksualdrap, og uttaler i den forbindelse at tiltalte forsøkte å tiltvinge seg seksuell omgang, og da han møtte motstand, fortsatte han med vold og tvang i en slik grad at det endte med drap. Jeg er enig i lagmannsrettens karakteristikk. De to overtredelsene som domfellelsen gjelder, må ses i sammenheng. Seksualangrepet preger således også drapshandlingen.
- (11) Tiltalebeslutningen og domfellelsen gjelder overtredelse av straffeloven § 233 første ledd. Det kunne vært grunn til å overveie en subsumsjon under § 233 annet ledd ut fra at drapet var begått under særdeles skjerpene omstendigheter. Spørsmålet er ikke reist under behandlingen i Høyesterett. Subsumsjonen har i et slikt tilfelle begrenset betydning for straffutmålingen, slik det også flere ganger har vært uttalt av Høyesterett. I forhold til § 233 vises til Rt. 2004 side 592 avsnitt 7.
- (12) Om straffutmålingen uttaler lagmannsretten:

”... Fornærmede, en ung pike på 22 år, var tidlig søndag morgen på vei til arbeid. Hun må ha opplevd hendelsen som gruffull, uten forvarsel å ha blitt antastet og forsøkt

voldtatt, like utenfor Førde sentrum. Hun forsøkte etter beste evne å yte motstand. Til tross for motstanden har tiltalte fortsatt sin voldsanvendelse og har til slutt klemte hardt rundt halsen hennes for å bryte ned eller stoppe motstanden slik at han kunne gjennomføre sitt forehavende, seksuell omgang. Det bemerkes her at lagmannsretten, både ut fra tiltalen og den bevisførsel som er gjort, ikke legger til grunn at det har vært forsøk på den kvalifiserte form for seksuell omgang, samleie. Han har holdt et fast grep rundt halsen, og det legges til grunn i tråd med den sakkyndige, prof. Morilds forklaring, at dette har vart i 15 – 30 sekunder. I alle fall for en del av denne tiden må hun ha vært klar over hva som var i ferd med å skje.”

- (13) Fornærmede var altså på vei til arbeide en tidlig søndag morgen. Hun gikk på en offentlig vei i nærheten av Førde sentrum uten noen grunn til å føle seg utrygg. Hun ble revet ned fra veien og utsatt for et seksualovergrep, der domfelte utøvde betydelig vold under kampen for å holde henne og få av hennes klær. Domfelte fortsatte så voldsanvendelsen ved å holde et kvelertak rundt halsen hennes til hun var livløs. Hun har åpenbart følt stor redsel, etter hvert dødsangst. Handlingene var særdeles straffverdige. I den sammenhengende rekke av begivenheter legger jeg liten vekt på at domfelte ikke fikk gjennomført den voldtekten han tok sikte på. På bakgrunn av seksualovergrepet, der det klart forelå så vel forsett som hensikt, legger jeg heller ikke særlig vekt på at lagmannsretten har konstatert sannsynlighetsforsett i forhold til drapet.
- (14) Domfelte hevder at han ikke husker hendelsen. Dette kan ikke tillegges betydning, da årsaken til den manglende hukommelse må ha vært beruselsen, jf. straffeloven § 45. Den rettsmedisinske erklæring konkluderer med at domfelte ikke var psykotisk eller bevisstløs i gjerningsøyeblikket, jf. straffeloven § 44.
- (15) Det foreligger ingen formildende omstendigheter.
- (16) Lagmannsretten fastsatte straffen til fengsel i 15 år. Jeg er enig i de vurderinger lagmannsretten har gitt uttrykk for i forbindelse med straffutmålingen, og finner at straffen for et seksualdrap som det foreliggende må ligge på dette nivå.
- (17) Anken må etter dette forkastes. Varetektsfradraget utgjør nå 426 dager.
- (18) Jeg stemmer for denne

K J E N N E L S E :

Anken forkastes. Til fradrag i straffen går 426 – firehundreogtjueseks – dager for utholdt varetekt.

- (19) Dommar **Utgård:** Eg er i det hovudsaklege og i resultatet einig med førstvoterande.
- (20) Dommer **Bruzelius:** Likeså.
- (21) Dommer **Coward:** Likeså.
- (22) Dommer **Aasland:** Likeså.

- (23) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

K J E N N E L S E :

Anken forkastes. Til fradrag i straffen går 426 – firehundreogtjueseks – dager for utholdt varetekt.